

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 363/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. augusta 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Z. H., R., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinné právne prostriedky nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Ružomberok č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júna 2011 doručená sťažnosť Z. H., R. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne

konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinné právne prostriedky nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru uznesením Okresného súdu Ružomberok (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 Er 73/2011 sa návrhom na vykonanie exekúcie JUDr. D. P., správca konkurznej podstaty úpadcu Š. J. – B., B., ako oprávnený (ďalej len „oprávnený“) na základe vykonateľného rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 Cb 10/2010 zo 16. augusta 2010 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14 Cob 276/2010 z 12. novembra 2010 domáha proti sťažovateľovi označenému pod obchodným menom Z. H. H. – S. ako povinnému vymoženía sumy 21 742,02 € s príslušenstvom.

V danej exekučnej veci okresný súd poverením č. 5508*013898 z 25. februára 2011 poveril vykonaním exekúcie súdnu exekútorku JUDr. A. B., B. (ďalej len „súdna exekútorka“).

Súdna exekútorka sťažovateľa ako povinného upovedomila o začatí exekúcie v zmysle § 47 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v rozhodujúcom období (ďalej len „Exekučný poriadok“) písomným upovedomením o začatí exekúcie č. k. Ex 15/11-13 (ďalej len „upovedomenie o začatí exekúcie“) doručovaným prostredníctvom poštového podniku, ktoré 15. marca 2011 prevzal J. H. – splnomocnenec sťažovateľa na preberanie poštových zásielok (ďalej len „splnomocnenec“).

Splnomocnenec písomným podaním označeným ako „*Námietky k upovedomeniu o začatí exekúcie k. č. Ex 15/11-13*“ z 29. marca 2011 (ďalej len „písomné podanie splnomocnenca“) vzniesol proti upovedomeniu o začatí exekúcie námietky, ktoré okrem iného odôvodnil tým, že keďže upovedomenie o začatí exekúcie nebolo sťažovateľovi, ktorý má prevádzkovanie podnikateľskej činnosti od 8. októbra 2010 až dosiaľ pozastavené,

doručené do vlastných rúk, pričom náhradné doručenie upovedomenia o začatí exekúcie je vylúčené, nie je možné proti sťažovateľovi viesť exekučné konanie. Ďalej namietal, že upovedomenie o začatí exekúcie nemá všetky zákonom ustanovené náležitosti, najmä že neobsahuje úplné označenie sťažovateľa ako povinného. Zároveň uviedol, že majetok sťažovateľa nepostačuje ani na úhradu trov exekučného konania, a preto s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku navrhol, aby okresný súd exekučné konanie zastavil.

Oprávnený vo svojom vyjadrení k písomnému podaniu splnomocnenca okrem iného uviedol, že toto podanie považuje za právny úkon urobený neoprávnenou osobou, ktoré je pre dané exekučné konanie bez právneho významu. Vzhľadom na to, že sťažovateľ splnomocnil splnomocnenca na preberanie poštových zásielok vrátane zásielok určených do vlastných rúk, oprávnený je toho názoru, že upovedomenie o začatí exekúcie bolo sťažovateľovi riadne doručené v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Následne okresný súd vyšším súdnym úradníkom o písomnom podaní splnomocnenca rozhodol uznesením č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011 tak, že toto písomné podanie ako podanie podané neoprávnenou osobou odmietol.

Sťažovateľ svoju sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011 odôvodňuje okrem iného takto:

„... Porušenie týchto vyššie uvedených základných práv Okresným súdom v Ružomberku vidím v tom, že pokiaľ súd zistil, že je podaná vec neoprávnenou osobou, mal túto vyzvať na predloženie plnomocenstva a až po uplynutí lehoty na predloženie vec odmietnuť, prípadne mal osobu vyzvať na doplnenie podania tak, aby toto splňalo zákonné požiadavky kladené na takéto podanie.

Ja sa dlhodobo nezdržujem na území Slovenskej republiky a o celej záležitosti som sa dozvedel sprostredkovane prostredníctvom mojich známych vo Veľkej Británii, ktorých kontaktoval môj strýko J. H., takže som sa ani nemohol dozvedieť o tom, že je proti mne vedené nejaké exekučné konanie a už tobôž som nemohol voči nemu podať ja sám riadny opravný prostriedok. Túto skutočnosť mal takisto skúmať Okresný súd v Ružomberku. ...

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Všeobecný súd musí teda vykladať a používať ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov (v danom prípade aj Exekučného poriadku) v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 OSP). ...“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1/ Uznesením Okresného súdu Ružomberok č. k. 9 Er 73/2011-33 zo dňa 11. 05. 2011 bolo porušené základné právo Z. H. v zmysle § 46 ods. 1, ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 a článku 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v znení protokolov č. 3, 5 a 8 daného v Ríme 04. 11. 1950.

2/ Uznesenie Okresného súdu Ružomberok č. k. 9 Er 73/2011-33 zo dňa 11. 05. 2011 sa zrušuje.

3/ Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva sťažovateľovi právo na náhradu trov právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení označených základných práv zaručených ústavou, ako aj označených práv zaručených dohovorom uznesením okresného súdu č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V zmysle § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) odvolanie nie je prípustné ani proti uzneseniu v exekučnom konaní podľa osobitného zákona, ak tento osobitný zákon neustanovuje inak...

V zmysle § 374 ods. 4 OSP proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa je vždy prípustné odvolanie. Odvolaniu podanému proti rozhodnutiu, ktoré vydal súdny úradník alebo justičný čakať, môže v celom rozsahu vyhovieť sudca, ktorého rozhodnutie sa považuje za rozhodnutie súdu prvého stupňa; ak sudca odvolaniu nevyhovie, predloží vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu. Ak odvolanie podané v odvolacej lehote oprávnenou osobou smeruje proti rozhodnutiu súdneho úradníka alebo justičného čakaťa, proti ktorému zákon odvolanie nepripúšťa (§ 202), rozhodnutie sa podaním odvolania zrušuje a opätovne rozhodne sudca.

Vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie okresného súdu č. k. 9 Er 73/2011-33 z 11. mája 2011 bolo vydané súdnym úradníkom, ústavný súd s poukazom na ustanovenie § 374 ods. 4 OSP za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia označených základných práv zaručených ústavou, ako aj označených práv zaručených dohovorom, ktorý mal sťažovateľ k dispozícii pred podaním sťažnosti, považuje riadny opravný prostriedok – odvolanie.

Ústavný súd preto o sťažnosti sťažovateľa môže konať iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy v zmysle § 374 ods. 4 OSP, alebo ak preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Zo sťažnosti však nevyplýva, že by bol sťažovateľ v konaní pred okresným súdom označený účinný prostriedok nápravy proti sťažnosťou napadnutému uzneseniu využil.

Navyše, ústavný súd v rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti na okresnom súde zistil, že sťažovateľ odvolanie proti sťažnosťou napadnutému uzneseniu okresného súdu nepodal a toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 24. júna 2011.

Sťažovateľ síce v sťažnosti uvádza, že sa v rozhodujúcom období dlhodobo zdržiaval mimo územia Slovenskej republiky, resp. vo Veľkej Británii, avšak okrem toho, že toto svoje tvrdenie ústavnému súdu nijako nepreukázal, ústavný súd o odpustenie podmienky vyčerpania účinných prostriedkov nápravy podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ani nežiadal. Avšak podľa právneho názoru ústavného súdu, pokiaľ sťažovateľ splnomocnil vo svojom mene na preberanie poštových zásielok vrátane zásielok určených do vlastných rúk splnomocnenca, musí znášať aj následky spojené s právnymi účinkami ich riadneho doručenia, resp. so začatím riadneho plynutia lehôt na podanie zákonom prípustných opravných prostriedkov, tak ako keby si bol tieto prevzal osobne. Práve naopak, prípadná námietka sťažovateľa ako fyzickej osoby, ktorej prevádzkovanie podnikateľskej činnosti je dočasne pozastavené, s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 1 Exekučného poriadku o vylúčení náhradného doručenia (doručenia, ktorého účinky nastávajú bez faktického prevzatia, iba na základe zákonnej domnienky, pozn.) upovedomenia o začatí exekúcie, ako aj o tom, že sa o prebiehajúcom exekučnom konaní proti svojej osobe nemohol dozvedieť, by mohla byť opodstatnená iba vtedy, ak by sťažovateľ nebol na preberanie poštových zásielok vrátane zásielok určených do vlastných rúk splnomocnil tretiu osobu v osobe splnomocnenca. Z týchto dôvodov mu preto ústavný súd nemôže nesplnenie podmienky podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde odpustiť.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že sťažovateľ nevyužil pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy, a to možnosť podania odvolania proti sťažnosťou napadnutému uzneseniu, že uvedenú podmienku nesplnil nie z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti, a teda uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa pre jej neprípustnosť.

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o zrušení sťažnosťou napadnutého uznesenia, ako aj o trovách právneho zastúpenia je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd o tejto časti sťažnosti už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. augusta 2011